

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-3-22 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-06/106-34
Karar Tarihi : 11.2.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Pelin ERDOĞAN, Neyzar MENTEŞOĞLU

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Ramazan TUNAHAN
İstanbul Yolu 26. Km. Saray Kazan/Ankara

D. TARAFLAR : Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş.
İstanbul Yolu 26. Km. Saray Kazan/Ankara

Eras Mağazacılık İşletmeleri San. Tic. A.Ş.
Gültepe Mah. Şehit Üsteğmen Mustafa Şimşek Cad. No:6
Melikgazi / Kayseri

30

E. DOSYA KONUSU: Kayseri'de faaliyet gösteren Eras Mağazacılık İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin bir adet mağazasının işletme hakkını demirbaş ve emtialarıyla birlikte Şeref Makromarket Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devretmesi işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.1.2009 tarih ve 734 sayı ile giren ve en son 2.2.2009 tarih ve 840 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 3.2.2009 tarih ve 2009-3-22/Öİ-09-PE sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 5.2.2009 tarih ve REK.0.07.00.00-120/37 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-06 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Eras Mağazacılık İşletmeleri San. Tic. A.Ş.'ye ait bir adet mağazanın işletme hakkının mağazanın demirbaş ve emtiaları ile birlikte Şeref Makromarket Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye satışı işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu, bununla birlikte devralma işlemi ile belirlenen ilgili pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde yeni bir hakim durumun yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilerek, rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilebileceği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Şeref Makromarket Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Makromarket)

60 İnceleme konusu devralma işleminde alıcı konumunda bulunan Makromarket, organize perakende sektöründe faaliyet gösteren Ankara merkezli bir şirkettir. Yönetim kurulu üyeleri; Şeref Songör (Başkan), Osman Songör, Mehmet Songör, Mustafa Songör ve Uğur Songör'den oluşan, Şirketin ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmektedir.

Tablo 1 - Makromarket'in Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Sermaye Miktarı	Hisse Adedi	Pay Oranı(%)
Şeref Songör	(.....)	(.....)	(.....)
Osman Songör	(.....)	(.....)	(.....)
Uğur Songör	(.....)	(.....)	(.....)
Mehmet Songör	(.....)	(.....)	(.....)
Mustafa Songör	(.....)	(.....)	(.....)
Aysun Türkmen	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	100

70 Makromarket'in 2008 yılı cirosu (.....) TL (.....-..... TL) dir. Makromarket'in Nazar Gıda San. ve Tic. A.Ş. hisselerini ve Kombassan Giyim Gıda Turizm San İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye ait olan Afra mağazalarının işletme hakkını devralmasına sırasıyla; 5.4.2007 tarih, 07-30/293-110 sayılı ve 15.11.2008 tarih, 07-86/1083-419 sayılı Kurul Kararlarıyla izin verilmiştir. 2008 yılında ise 6.3.2008 tarih ve 08-22/223-73 sayılı Kurul Kararıyla Makromarket ile Uyum Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin üçüncü bir şirkete katılması suretiyle birleşmesi işlemine ve 11.9.2008 tarih 08-52/800-327 sayılı Kurul Kararı ile de Makromarket'in Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkını, demirbaş ve emtialarla birlikte satın alması işlemine izin verilmiştir.

80 H.1.2. Eras Mağazacılık İşletmeleri San. Tic. A.Ş. (Eras A.Ş.)

Kayseri'de bulunan Eras A.Ş., ilgili pazarda "Wellmar" isimli 3000 m² alana sahip marketi ile faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün 2008 yılı cirosu (.....) TL (..... TL, Kr.) olup, ortaklık yapısına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2 – Eras A.Ş. Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Sermaye Miktarı (TL)	Hisse Adedi	Pay Oranı(%)
Mustafa ERASLAN	(.....)	(.....)	(.....)
Abdurrahman ERASLAN	(.....)	(.....)	(.....)
Göksal ERASLAN	(.....)	(.....)	(.....)
Erol ERASLAN	(.....)	(.....)	(.....)
Birfor ERASLAN	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	100

Şirketin yönetim kurulu üyeleri; Mustafa Eraslan (Başkan), Abdurrahman Eraslan, Göksal Eraslan ve Erol Eraslan'dan oluşmaktadır.

90

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler

Türk perakende sektörünün temel aktörlerini hipermarketler, süpermarketler, orta ölçekli marketler, marketler, bakkallar, büfeler, ihtisas mağazaları olarak sıralamak mümkündür.

100 Türk perakende sektörünün 2006 yılı cirosu toplam (.....) ABD doları olarak gerçekleşmiş, bu cironun %(...)'i geleneksel perakende sektörü tarafından %(...)'i ise modern perakende sektörü tarafından yaratılmıştır. Sektörün cirosunun 2010 yılında (.....) ABD dolarına ulaşması beklenmektedir. Her ne kadar, Türk perakende sektörünün toplam satışlarının %(...)'den fazlası gıda perakendeciliğine ait olsa da, son yıllarda gerçekleşen ekonomik büyüme sonucu tüketicilerin alım gücündeki artış ve buna bağlı olarak tüketicilerde ortaya çıkan gıda dışı kalemlere harcama yapma eğilimi, gıda dışı perakende sektöründe büyüme beklentilerini artırmaktadır.

110 Son yıllarda sektörde yer alan aktörlerin sektör içindeki konumları değişmeye başlamış ve sektör geleneksel perakendecilikten modern perakendeciliğe doğru hızlı bir geçiş döneminin içine girmiştir. Modern perakende sektörünün geleneksel perakende sektöründen pazar payı kazanmaya başlaması, modern perakende sektöründeki istihdam verimliliğinin seviyesi, ölçek ekonomisi ve tedarik yönetimlerinin daha verimli gerçekleştirilmesiyle açıklanabilir.

120 Hızlı büyüme ve gelecek vaat eden ekonomik görünüm, perakendeciliği, yatırım yapılacak en çekici sektörlerden birisi haline getirmiştir. Türkiye'nin geçen beş yılda çok büyük ekonomik, politik ve toplumsal değişimler geçirdiği dikkate alındığında, perakende sektöründe ciddi bir potansiyelin mevcut olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Giderek artan genç ve orta gelir grubundaki nüfustan kaynaklanan büyüme potansiyeli ve gelişmeye açık pazar koşulları yatırımcıları perakende sektörüne yatırım yapmaya çeken ana etkidir. Ülkenin üretim faktörleri, demografik özellikleri, yaşam ve tüketim alışkanlıklarının bileşimindeki olumlu değişikliklerin yanı sıra, harcanabilir gelirdeki artış da perakende sektörü ile ilgili beklentileri artırmaktadır.

130 2007 yılında Amerika'daki emlak sektöründe başlayan ve tüm ekonomileri etkileyen küresel kriz, organize perakende pazarında faaliyet gösteren firmaları da önemli ölçüde etkilemiştir. Dünya genelinde yaşanan likidite daralması ve artan gıda ve enerji fiyatları nedeniyle bu kalemler dışındaki harcamalarında ihtiyatlı davranmaya başlayan tüketicilerin tüketim davranışlarındaki bu değişim organize perakende sektöründe yer alan firmaların faaliyetlerini güçleşmiştir. Bu nedenle bu dönemde sektördeki birleşme ve satın alma işlemlerinin sayısında belirgin bir artış olduğunu söylemek mümkündür. Bu sürecin önümüzdeki dönemde de devam edeceği beklenmektedir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

140 İlgili ürün pazarının tespitinde; tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, ayrıca tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilebilmektedir.

Tüketim malları organize perakendesi açısından alım ve satım pazarları dosya konusu devirde etkilenecek pazarları oluşturmaktadır. Bu nedenle ilgili ürün pazarı esas olarak “alım pazarı” ve “tüketim malları organize perakende pazarı” başlıkları altında değerlendirilmiştir.

150 H.2.2.1. Tüketim Malları Organize Perakende Pazarı

Bu sektöre ilişkin geçmiş tarihli kararlarda tüketim malları organize perakende pazarı bakımından farklı pazar tanımları yapılmıştır. Satış sözleşmesine konu marketin satış alanı 1000 m²'nin üzerindedir. Alıcı konumundaki Makromarket'in Kayseri ilinde bulunan 14 mağazasından 7'si 1000 m²'nin üzerinde alana sahiptir. 18.12.2008 tarih 08-73/1158-452 sayılı *Migros/Yonca* Kurul Kararında 1000 m² üstü alana sahip marketlerin tüketiciye sağladığı ürün ve hizmet çeşitliliğinin orta ve küçük olarak nitelendirilebilecek süpermarketlerden farklılaştığı belirtilerek ilgili ürün pazarı 1000 m² ve üstü mağazaların faaliyet gösterdiği organize perakende pazarı olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede dosya kapsamında olası rekabetçi etkilerinin tespit edilmesi bakımından 1000 m² ve üzerinde alana sahip mağazaların değerlendirmeye alınması uygun olacaktır.

Dolayısıyla, mevcut dosya bağlamında ilgi ürün pazarı 1000 m² üzerinde satış alanına sahip mağazaların faaliyet gösterdiği organize perakende pazarı olarak belirlenmiştir.

H.2.2.2. Alım (Tedarik) Pazarı

170 Alım pazarına ilişkin olarak, çeşitli ürün grupları bazında değerlendirme yapılması yerinde olacaktır. Bu bağlamda, alım pazarı et ve et ürünleri, beyaz et ve yumurta ürünleri, unlu ürünler, sütü ürünler, bira, şarap ve alkollü içkiler, alkolsüz içkiler, sıcak içecekler (kahve ve çay), şekerli ürünler (çikolata, kek gibi), temel gıdalar (un, şeker, pirinç gibi), dondurulmuş ürünler, bebek mamaları, ev hayvanları yiyecekleri, vücut bakım ürünleri, ev temizlik ürünleri olarak ayrı ayrı belirlenmiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

180 Devralmaya konu olan mağazalar Kayseri ilindedir. Bu devralma sonucunda ortaya çıkacak olan yoğunlaşmanın perakende pazarındaki etkileri mağazaların faaliyet göstermekte olduğu bölgede hissedilecektir. Bu nedenle, yerel olarak tanımlanması gereken coğrafi pazar “Kayseri ili” olarak belirlenmiştir.

Alım pazarındaysa, zincir mağazaların tek elden alım yapmaları nedeniyle yerel ayrıma gidilmesine gerek yoktur. Bu bakımdan, alım pazarında ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

190 H.3.1. Bildirime Konu İşlem

Bildirimde bulunulan işlem, Eras A.Ş.'nin sahibi olduğu Kayseri ilinde bulunan 3000 m² alana sahip Wellmar isimli marketin işletme hakkının demirbaş ve emtiaları ile birlikte Makromarket'e satışidir. Bu amaçla Makromarket ve Eras A.Ş. arasında 20.1.2009 tarihinde bir protokol imzalanmıştır.

200 Protokol maddelerinden anlaşıldığı üzere devre konu mağazanın mülkiyeti Eras A.Ş.'ye ait olmayıp Eras A.Ş. mağazanın işletme hakkını elinde bulundurmaktadır. Makromarket tarafından, bu mağazanın işletme hakkı ile birlikte demirbaş ve emtiaları da devralınacaktır. Karar içerisinde işletme hakkının devri tabiri bundan böyle mağazanın işletme hakkıyla birlikte demirbaş ve emtialarının da devralınmasını içerecek şekilde kullanılacaktır.

H.3.2. İşlemin 1997/1 sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirilmesi

210 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde birleşme veya devralma sayılan haller belirtilmiş ve (b) bendinde malvarlığının devri de bu hallerden sayılmıştır. Malvarlığının devri hususunda önemli olan devre konu malvarlığının ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek açısından ciro atfedilebilecek bir unsur olmasıdır. Organize perakende sektörü bakımından mağazalar, alanları ve buldukları yer gibi özellikleri ile böyle bir ciro yaratma potansiyeline sahiplerdir.

Başvuru konusu işlem sonucunda Eras A.Ş.'nin işletme hakkına sahip olduğu mağaza Makromarket'in kontrolüne geçecek ve işletme hakkı ile birlikte bu mağazalarda bulunan demirbaş ve emtialara da Makromarket sahip olacaktır. Makromarket, Eras A.Ş.'ye ait olan mağazayı devralarak bu mağazanın müşteri portföyünü ve pazar payını da devralmış olacaktır.

220 Dolayısıyla, Eras A.Ş.'nin hali hazırda faaliyet gösterdiği mağazanın işletme ve kiralama hakkının Makromarket'e devri işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralmadır.

230 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre %25 pazar payı sınırını veya 25 milyon TL ciro eşliğini geçen birleşme/devralmalar için Kurul'dan izin alınması zorunludur. Devralan taraf konumundaki Makromarket'in 2008 yılı yurtiçi cirosu (.....) TL (..... TL)'dir. Eras A.Ş.'nin 2008 yılında elde ettiği toplam ciro ise (.....) TL (..... TL, Kr.) 'dir. Başvuru konusu işlemin tarafları olan şirketlerin 2008 yılında elde ettikleri ciroların toplamı (.....) TL (..... TL, Kr.) olup, bildirimde konu işlem açısından 25 milyon TL eşığı aşılmaktadır. Dolayısıyla işlem izne tabidir.

H.3.3. İşlemin Rekabetçi Etkilerinin Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin

240 önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri (...)” yasaklanmaktadır. Bu nedenle işlemin tüketim malları organize perakende ve alım (tedarik) pazarında hakim durum yaratılmasına veya hakim durumun güçlenmesine yol açıp açmadığı aşağıda incelenmiştir.

H.3.3.1. Tüketim Malları Organize Perakende Pazarı

250 İşlemin Kayseri ilinde 1000 m² üstü satış alanına sahip mağazaların yer aldığı tüketim malları organize perakende pazarına etkilerinin incelenmesi gerekmektedir. Makromarket’in Kayseri ilinde hızlı tüketim malları organize pazarındaki faaliyeti, 11.9.2008 tarihli Kurul Kararı ile izin verilen Makromarket’in Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkının devralınması ile başlamıştır. Makromarket devraldığı toplam 14 mağazayı 4 ayı aşkın süredir Makromarket uncanıyla işletmektedir. Tarafların belirttiği tahmini pazar paylarına göre Makromarket bu süreç içerisinde 1000 m² üstü satış alanına sahip marketler pazarında % (...)’luk bir pazar payına ulaşmıştır. Ancak tarafların sağladığı pazar paylarının sağlıklı olmadığı ve pazarın yapısı dikkate alındığında Makromarket’in gerçek pazar payının % (...)’dan düşük olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Makromarket ve rakiplerinin tahmini pazar paylarına Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3. Kayseri’de 1000 m² üstü satış alanına sahip marketlerin pazar payları

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Makromarket	(...)
Migros	(...)
Beğendik	(...)
Kiler	(...)
Portakal	(...)
Şehzade	(...)
Wellmar (Eras)	(...)
Carrefour	(...)
Diğer	(...)

260 Dosya konusu işlem sonrasında Makromarket’in tahmini %(...) olan pazar payında %(...)’lik bir artış yaşanacaktır. Elde edilen veriler ışığında, Makromarket’in işlem sonrası pazar payı %(...)’e ulaşacaktır. Pazar yapısı incelendiğinde, Migros, Carrefour gibi ulusal pazarda önemli perakendecilerin dahi marka ve finansal güçlerine rağmen pazarda önemli bir yer edinemediği dikkat çekmektedir. Bu durum önümüzdeki dönemde ulusal perakendecilerin yerel rakiplerinden pazar payı edinmek için yoğun çaba içerisinde olacaklarına ve pazarda potansiyel rekabetin varlığına dikkat çekmektedir. Makromarket’in işlem sonrası pazar payı ve pazarın mevcut yapısı göz önüne alındığında işlemin, hakim durum yaratılması sonucunu doğuracak bir nitelik taşımadığı kanaatine varılmıştır.

H.3.3.2. Alım (Tedarik) Pazarı

Gıda ağırlıklı organize perakende sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye genelindeki pazar paylarına Tablo 4’de yer verilmektedir.

Tablo 4. Organize Perakende Sektöründe Pazar Payları

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Migros	(...)
Carrefour	(...)
BİM	(...)
Metro	(...)
Tesco	(...)
Diğer	(...)

- 280 Bu pazarda ulusal zincir olmayan Eras A.Ş.'nin pazar payının %(...)'den düşük olduğu tahmin edilmektedir. Bu bakımdan işlem sonrası Makromarket belirlenen alım pazarlarında ihmal edilebilir bir pazar payı artışı elde edecektir. Ancak bu pazarda alım hacmi ve alım gücü Makromarket'ten büyük pek çok teşebbüs bulunmaktadır. Mevcut pazar yapısı dikkate alındığında, devralma sonucunda Makromarket'in alım gücünde meydana gelecek artışın ilgili ürün pazarlarının herhangi birinde hakim durum yaratılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

- 290 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.